

De conjunctuur in de papier-, grafische en uitgeverijensector

Recent bracht de CRB (Centrale Raad voor het Bedrijfsleven) zijn rapport uit over de conjunctuurbarometer en de macro-economische vooruitzichten in de genoemde sectoren. Het spreekt voor zich dat eerdere prognoses zwaar doorkruist werden door de coronacrisis. (cfr. tabel 1 pg 10)

In het bestek van dit artikel staan wij vooral stil bij de gemaakte **conclusies** voor de grafische en aanverwante sectoren.

De economie bevindt zich in zeer zwaar weer. De conjunctuurontwikkelingen en de resultaten van de ERMG-enquêtes (Economic Risk Management Group) bevestigen dat deze crisis een ongeziene amplitude heeft, die de sector van de uitgeverijen en de papier- en grafische bedrijven allesbehalve spaart.

De CRB stelt in zijn verslag vast dat de sector door deze crisis meer dan ooit met talrijke uitdagingen zal worden geconfronteerd.

Zo heeft de **gratis regionale pers** fors geleden onder de gedaalde advertentie-inkomsten als gevolg van de sluiting van de lokale handel en is de situatie nog steeds niet genormaliseerd. De sport en het cultuur- en verenigingsleven staan op een laag

pitje, wat de vraag naar advertenties bijzonder laag houdt. Ook de kranten- en tijdschriftensector kampt met een forse terugval van de inkomsten uit gedrukte advertenties.

De penibele situatie blijkt ook uit een ledenbevraging midden april door Febelgra. De meerderheid (67,5%) van de bevroegde drukkerijen kijkt aan tegen een forse afname van meer dan 50% van het **aantal orders**. Een minderheid van de drukkerijen die de 'essentiële' sectoren beleveren slaagt erin haar activiteit goed tot zeer goed op peil te houden. De pessimistische vooruitzichten voor de rest van het jaar doen alarmbellen rinkelen: 82% van de respondenten verwachtte in het najaar een daling van de offerteaanvragen.

De resultaten van de conjunctuur-enquête van de NBB in augustus bevestigen de significante daling van de bestellingen uit zowel binnen- als buitenland, wat leidt tot een aanzienlijke vertraging van het productie-tempo. **Voorzichtige optimistische vraagvooruitzichten doen de prijs- en werkgelegenheidsverwachtingen evenwel opleven.** Het is af te wachten of deze positieve trend zich daadwerkelijk doorzet. De gemiddelde verzekerde activiteitsduur in de grafische sector bedraagt in augustus 1,9

maanden. De uiteindelijke impact van de 2de covid-19 golf is vooralsnog niet in te schatten. (cfr. tabel 2 pg 11)

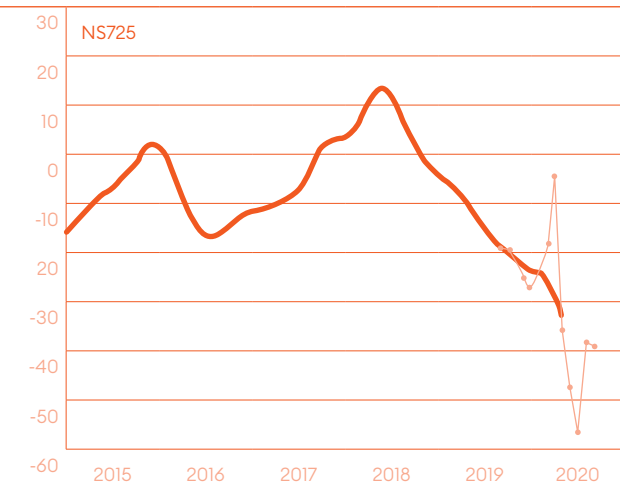
Als gevolg van de pandemie en de noodzakelijke inperkingsmaatregelen is de interesse van de consumenten voor digitale verkoopkanalen toegenomen en winnen online-advertenties bijgevolg aan marktaandeel.

Indirect zorgt dit alles voor een forse daling van de vraag naar **drukwerk en grafisch papier**, met aldus een nefaste impact op de activiteiten van de drukkerijen en de producenten van grafisch papier. Terwijl de markt voor het grafisch papier bloedt, leeft de markt van het **verpakkingspapier** op. Dit kan in belangrijke mate worden verklaard door de versnelde expansie van de B2C-e-commerce. De positieve ontwikkelingen op de markt voor het verpakkingspapier en -karton zijn evenwel onvoldoende om de conjunctuurachteruitgang op de markt voor het grafisch papier te compenseren.

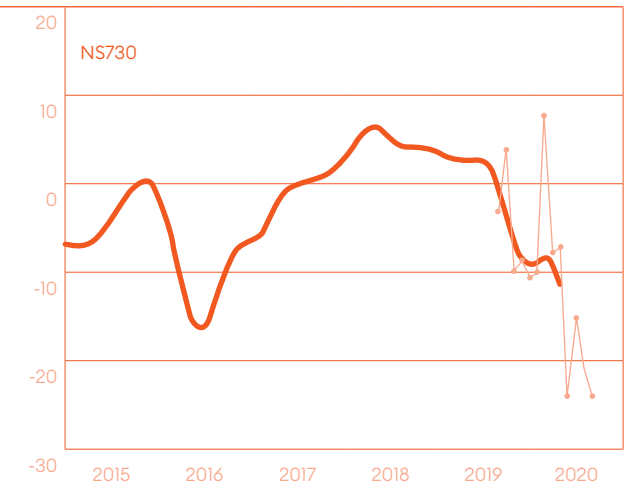
Wat betreft **faillissementsindex** blijkt dat de papiersector tijdens de eerste helft van 2020 geen faillissementen telt, terwijl deze sector in dezelfde periode in 2019 werd geconfronteerd met 4 faillissementen. In de eerste helft van 2020 zullen de faillissementscijfers aldus geen

Tabel 1 Conjunctuurbarometer van de Nationale Bank van België (augustus 2020)

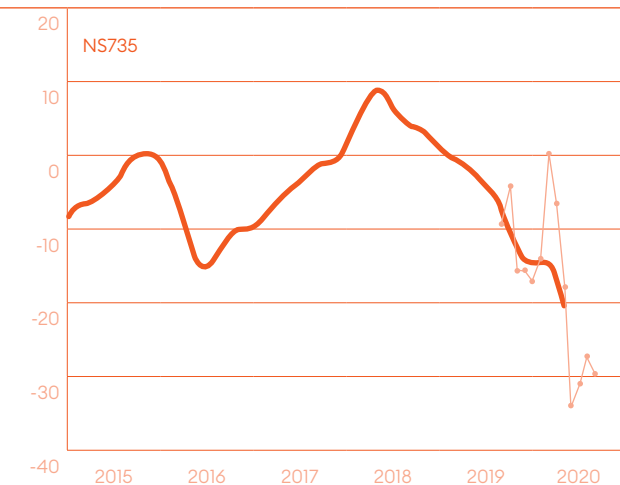
Papier- en kartonfabricage

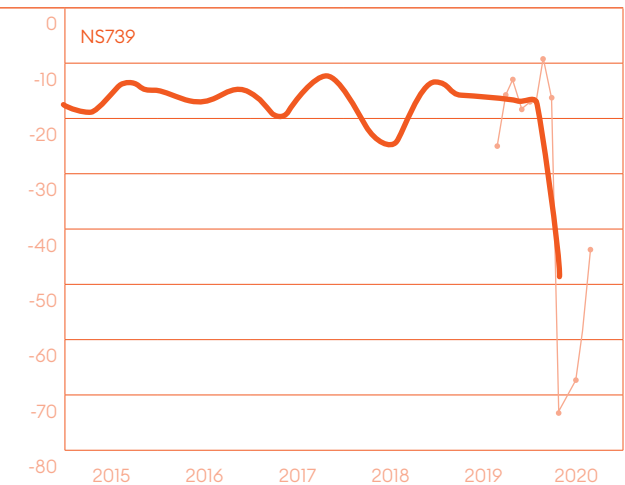
Papier- en kartonafwerking

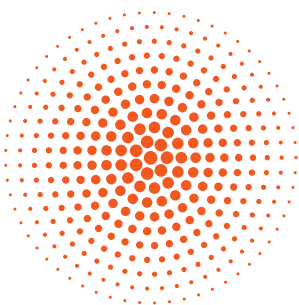
Gezamenlijke papier- en kartonnijverheid

Grafische nijverheid

— Seizoengezuiverde en afgevlakte reeks   —●— Seizoengezuiverde brutoreeks

Interesse in het volledige CRB rapport? Contacteer dan marc.vandenbroucke@febelgra.be

rechtstreekse impact hebben op de tewerkstellingscijfers.

De grafische sector en de uitgeverijen laten in de eerste helft van 2020 een lichte afname van het aantal faillissementen optekenen; ook het gemiddelde jobverlies per faillissement neemt in beide subsectoren af. Er gaan beduidend minder grote drukkerijen overkop, aangezien in de eerste helft van 2020 per faillissement gemiddeld 2,5 jobs verloren gaan, tegenover 10,4 jobs in de eerste helft van 2019.

Een faillissement van een uitgeverij brengt in de eerste helft van 2020

gemiddeld een verlies van 0,8 job teweeg. Dit betekent een lichte afname ten opzichte van de eerste helft van 2019 (1,4 job per faillissement). Het is te vroeg om de impact van de coronacrisis op het aantal faillissementen in de grafische en uitgeverijensector te bepalen. We kunnen wel besluiten dat de faillissementsdata de nog te publiceren werkgelegenheidsstatistieken minder sterk zullen beïnvloeden in de eerste helft van 2020 in vergelijking met dezelfde periode in 2019. (cfr. tabel 3)

Bron: CRB rapport 2020-1918

Tabel 2 Redenen voor de omzetzaling – week 22.09.2020

Survey 22 september	Social Distancing	Prohibited	Staff shortage	Supply problems	Lack of demand	Liquidity problems	Other	Not Applicable
Retail sales (food)	19	10	2	6	36	3	12	36
Retail sales (non-food)	17	8	3	21	53	5	13	23
Wholesale	6	4	0	16	65	6	4	22
Manufacture of food products	7	5	5	6	49	3	11	34
Accommodation and food service	39	39	1	1	39	5	8	12
Manufacture of furniture	7	4	0	7	48	7	4	48
Textiles, wearing apparel and shoes	12	5	5	17	66	7	9	19
Wood and paper products, and printing	2	4	0	4	72	7	9	24
Pharmaceutical and chemical products	5	4	4	5	58	4	3	34
Construction	11	9	13	16	40	5	7	37
Information and communication	5	8	4	7	53	4	12	36
Belgium ³	11	8	3	9	53	4	11	28

Bronnen: Beci, BB, NSZ, UNIZO, UWE, VBO, VOKA, NBB

Tabel 3 Aantal faillissementen in de sector van de uitgeverijen en de papier- en grafische bedrijven (eerste 6 maanden van 2019 en 2020)

Nace-code	6 eerste maanden van 2019 en 2020	Aantal faillissementen		Totaal banenverlies		Verlies voltijdse banen		Verlies deeltijdse banen		Banenverlies loontrekkende werkgevers	
		6m2019	6m2020	6m2019	6m2020	6m2019	6m2020	6m2019	6m2020	6m2019	6m2020
	Sector of subsector										
1700	Totaal vervaardiging papierindustrie	4	0	70	0	69	0	1	0	0	0
1710	Papierpulp, papier en karton	1	0	68	0	67	0	1	0	0	0
1712	Papier en karton	2	0	68	0	67	0	1	0	0	0
1720	Artikelen van papier of karton	2	0	2	0	2	0	0	0	0	0
1721	Gegolfd papier en golfkarton *	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1722	Huishoudelijke en sanitaire papierwaren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1723	Kantoorbenodigdheden van papier	1	0	2	0	2	0	0	0	0	0
1729	Andere artikelen van papier of karton	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1800	Totaal Drukkerijen en reproductie van opgenomen media	20	17	207	43	191	26	11	13	5	4
1810	Drukkerijen en aanverwante diensten	19	17	207	43	191	26	11	13	5	4
1811	Krantendrukkerijen	1	2	0	4	0	2	0	0	0	2
1812	Overige drukkerijen (groot drukwerk)	9	5	198	21	189	13	8	8	1	0
1813	Prepress- en premediadiensten	9	8	9	10	2	4	3	4	4	2
1814	Binderijen en aanverwante diensten	0	2	0	8	0	7	0	1	0	0
5810	Totaal Uitgeverijen	7	5	10	4	9	3	1	1	0	0
5811	Boeken	1	1	8	0	7	0	1	0	0	0
5812	Adresboeken en mailinglijsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5813	Kranten	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
5814	Tijdschriften	4	2	1	3	1	2	0	1	0	0
5819	Overige uitgeverijen	2	1	1	0	1	0	0	0	0	0
Totaal		31	22	287	47	269	29	13	14	5	4

Bron: Fod Economie, KMO, Middenstand en Energie

* Gegolfd papier en golfkarton en van verpakkingsmateriaal van papier en karton